

Intermedierea financiara si optimizarea nivelului de educatie financiara

14 Martie 2016

Sergiu Oprescu, ARB

Romania astazi si drumul spre bunastare

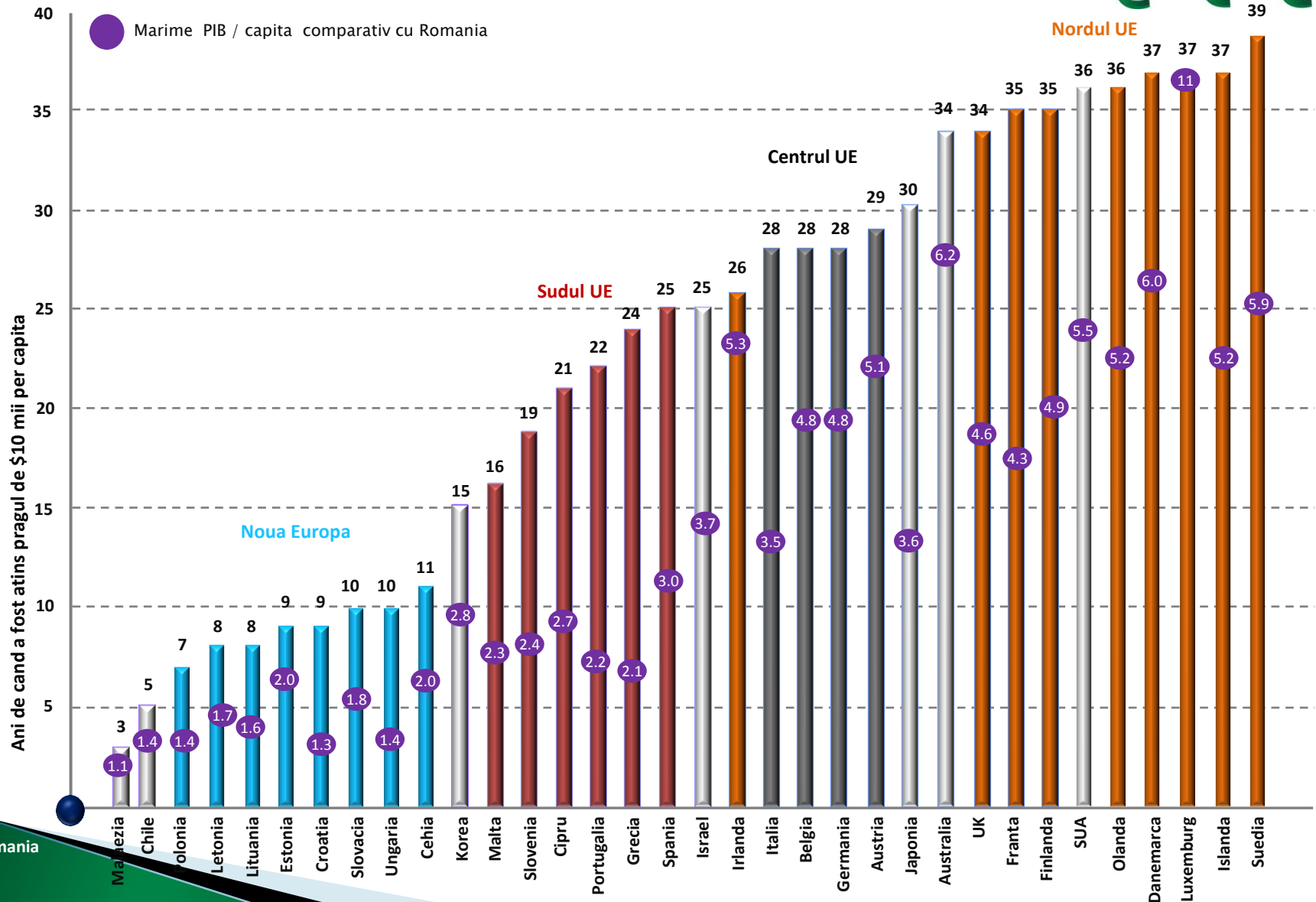
În 2015 PIB-ul României a atins nivelul de 10.000 USD per capita. Tarile dezvoltate precum și țările care s-au integrat în UE în primul val au atins acest prag acum 8 – 35 de ani. În momentul de față PIB/ per capita în aceste țări este între 1.4x și 6.2x mai ridicat decât în România.

In medie, după atingerea acestui prag țările au avut nevoie de puțin sub 10 ani pentru a își dubla nivelul PIB-ului. Pentru a crește nivelul de bunăstare precum și pentru a reduce decalajul dintre România și țările din Europa de Vest / dezvoltate, România are nevoie de rate de creștere mai ridicate și sustenabile pe termen mediu și lung.

Pentru a reduce decalajul între RO și aceste țări este necesar un model de creștere accelerată și eficientă. Ceea ce am observat în studiile noastre este că, creșterea economică evoluează, cu excepția țărilor foarte bogate în resurse energetice, în tandem cu intermedierea financiară iar cele 2 sunt puternic influențate de nivelul educației în general, și a educației financiare în particular.

Creșterea bunăstării fără creșterea intermedierei financiare este greu de obținut. În prezent, nivelul intermedierei financiare în România este substanțial mai scăzut decât era în alte țări în momentul în care au atins un nivel al PIB-ului de 10.000 USD per capita iar nivelul educației financiare este relativ scăzut.

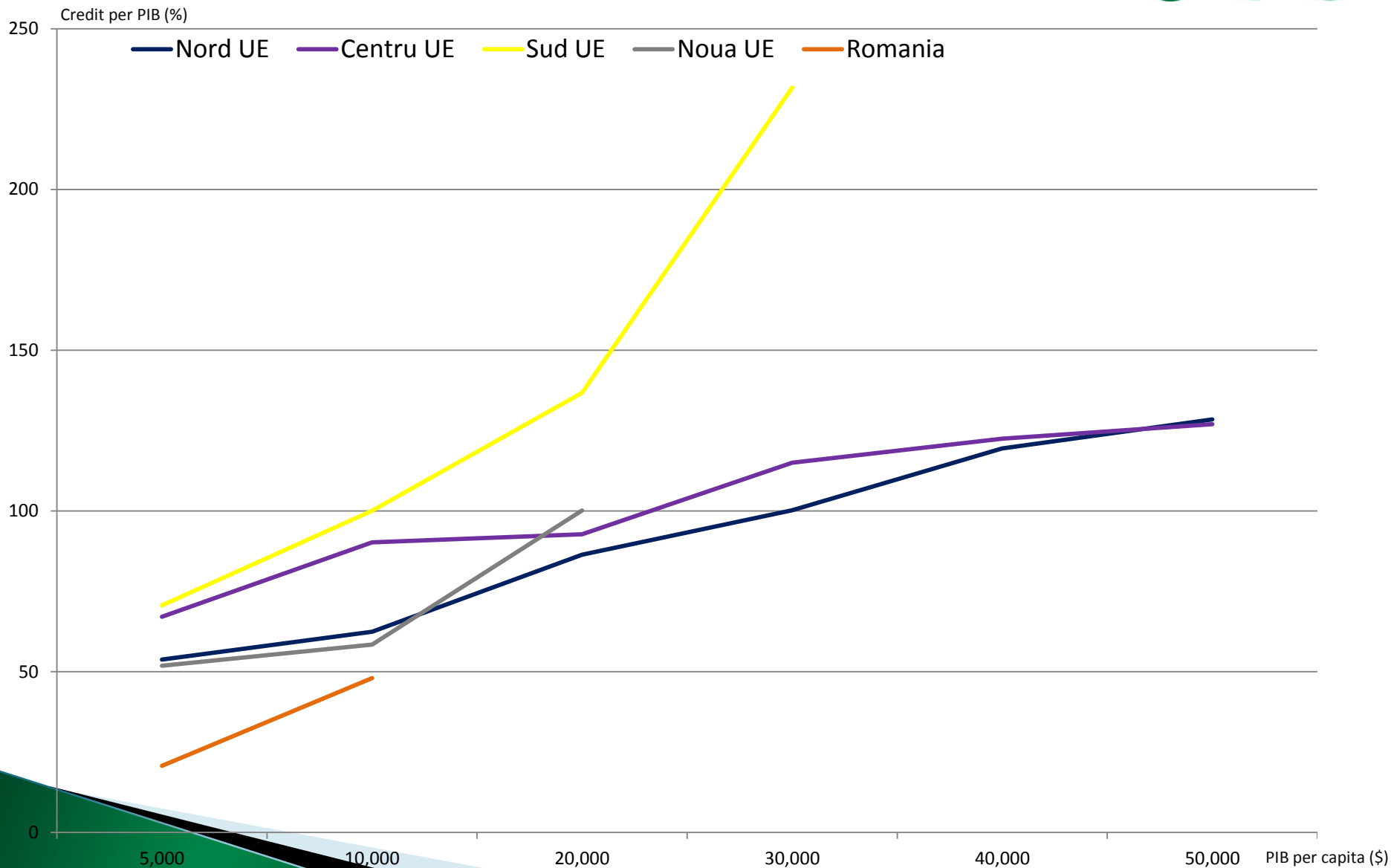
Romania astazi. Unde se aflau si alte tari acum ... ani

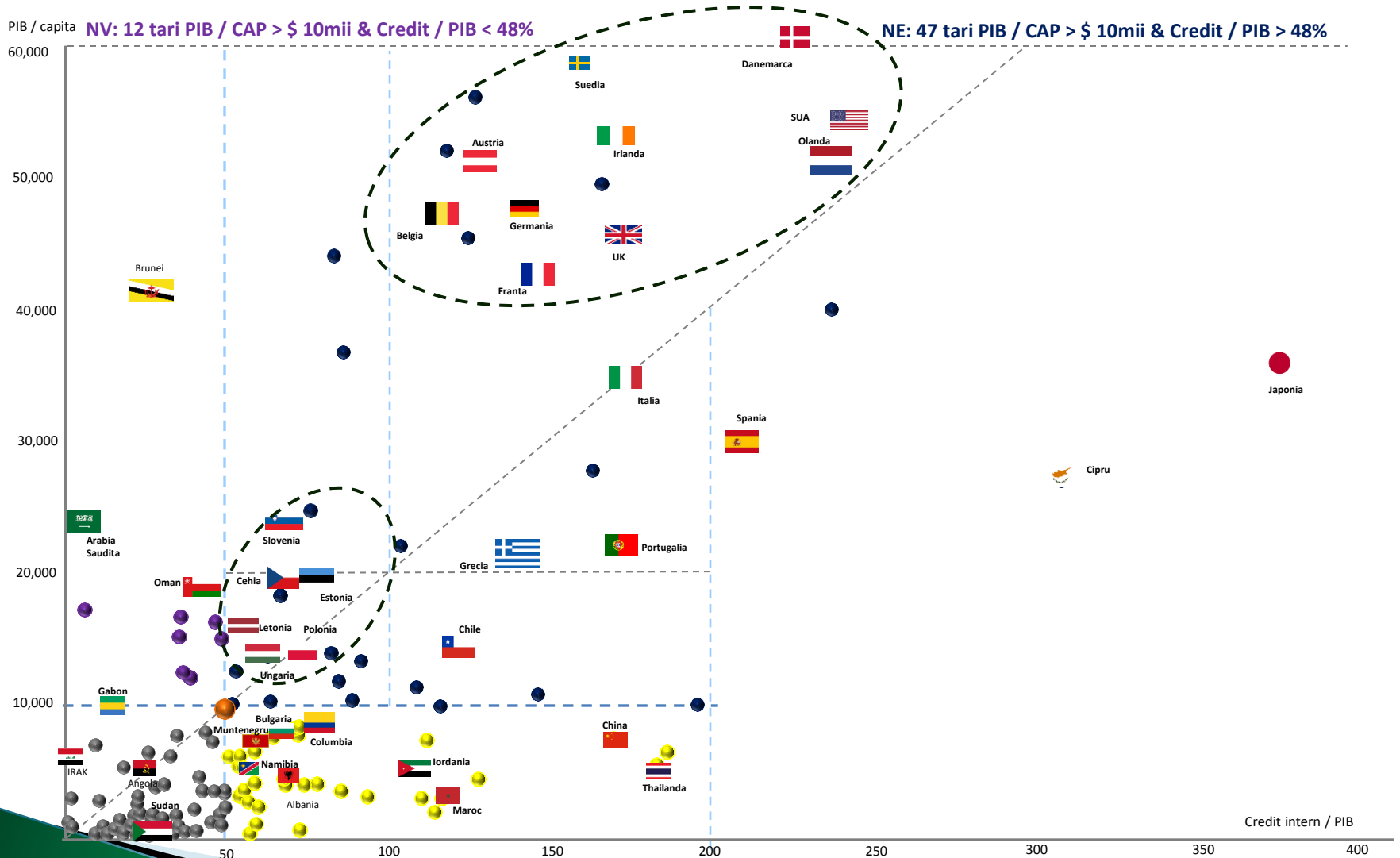
Romania

Similar este modelul de crestere bazat pe creditare

Cu cateva exceptii cresterea economica a fost in tandem cu cresterea creditarii

Intermedierea financiara si bunastarea sunt pozitiv corelate: Ce model de crestere vrem / putem sa aplicam

SV: 53 tari PIB / CAP < \$ 10mii &
Credit / PIB < 48%

SE: 39 tari PIB / CAP < \$ 10mii & Credit / PIB > 48%

Modelul de crestere cu creditare se va mentine daca adaptarea bancilor la noul context va insemna atractivitate pentru investitori

Noul context, determinat de un cumul de factori

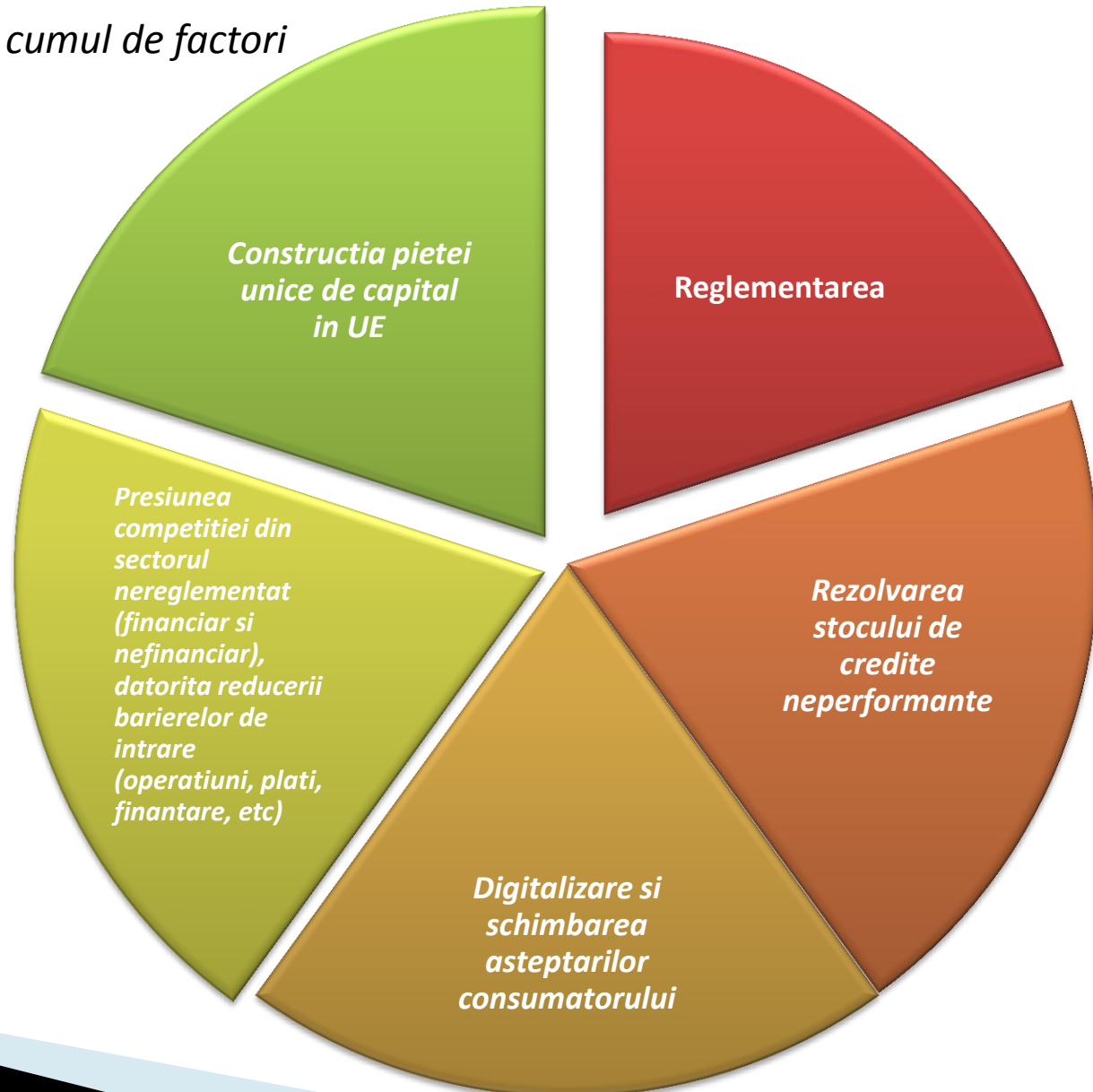
Trend-ul catre cresterea ponderii finantarii prin piata de capital sprijinit de initiativa formarii pietei unice de capital la nivelul UE...

...pune presiune pe performanta financiara bancara...

...pune sub semnul intrebarii viabilitatea modelului de business...

...cere adaptari care sa permita revenirea pe profit si implicit remunerarea suficienta a capitalului astfel incat bancile sa fie o optiune atragatoare pentru investitori

Actualmente atractivitatea sectorului bancar din Romania pentru un investitor global este depasita atat de alte sectoare de activitate cat si de alte sectoare bancare din regiune

Contextul actual: Încredere scăzută în sistemul bancar

În 2009, circa unul din cinci români avea încredere în sistemul bancar, în 2014 doar un român din 12 mai avea o părere bună despre bănci (Households Trust and Expectations, Banca Națională a Austriei).

În 2015, probabil, încrederea a coborât și mai jos.

Menținerea încrederii scăzute a populației poate conduce la eroziunea fundației sistemului financiar.

3 Piloni pentru consolidarea încrederii în sistemul bancar

Comunicare

Consolidarea relației industriei bancare cu mass media

- Abordare integrată prin conferințe, seminarii, întâlniri, implementarea pe scară largă a proiectelor de relaționare individuală
- Proiecte integrate la nivelul pieței bancare de training pentru mass media economică
- Parteneriate cu mass media în vederea organizării de conferințe/seminarii/dezbateri

Comunicarea integrată a priorităților industriei bancare: Finanțarea creșterii, reputație, transpunere legislație, reglementare și supraveghere, tehnologie bancară, trenduri europene, pozitionare sistem față de UE

Implementarea proiectelor de comunicare (soluționarea litigiilor pe cale extrajudiciară, insolvența persoanelor fizice, prezentarea rolului băncilor în economie și în societate etc.)

Creșterea importanței "vocii a treia"

Audiatur et altera pars

Creșterea implicării stakeholderilor calificați

Transparență

Rolul Codului de Etică al ARB în recâștigarea încrederii și sancționarea derapajelor

Dezvoltarea unei culturi noi de interacțiune între bancă și client prin formarea continuă a lucrătorului bancar

Informarea continuă a clienților cu privire la rolul băncilor

Standardizarea și simplificarea mesajelor pentru clienți și a documentației contractuale în măsura în care legislația o permite

Acțiuni care să conducă și să întărească "responsible lending policy"

Soluționarea litigiilor pe cale extrajudiciară, Centrul SAL va conduce la creșterea încrederii consumatorilor în sistemul bancar

Proactivitate în creșterea comparabilității produselor și transparenței costurilor

Educație financiară

Nevoie crescută pentru realizarea unei educații financiare accesibile, profesioniste și cu impact pe termen lung

Formare profesională a angajaților din instituțiile de credit

Lansarea unei platforme naționale de educație financiară

Dezvoltarea și implementarea unor proiecte comune de educație financiară prin utilizarea infrastructurii existente a sistemului bancar

Identificarea nevoilor și canalelor de comunicare, precum și o matrice de proiecte priorități pentru industria financiară.

În 2015 McGraw Hill Financial (compania mamă a Standard & Poor's Ratings Services) în colaborare cu Banca Mondială, George Washington University și Gallup au publicat un studiu cu privire la nivelul educației financiare la nivel global.

Studiul a inclus peste 150,000 de persoane din 148 de țări. Din cele 148 de țări, 143 au îndeplinit standardele de calitate Gallup și au fost prezentate în acest studiu. Grupul țintă a fost format din populația în vârstă de peste 15 ani.

Studiul a constat în adresarea a 5 întrebări, în limba locală, cu 3 răspunsuri predefinite, în vederea testării abilității unei persoane de a înțelege 4 concepte financiare de bază – diversificarea riscului, inflație, dobândă, dobândă compusă

Dobânda compusă este cea de-a opta minune a lumii. Cine o înțelege o câștigă, cine nu...o plătește”

(“Compound interest is the eighth wonder of the world. He who understands it, earns it ... he who doesn't ... pays it.”),

Albert Einstein

“Nimic nu costă mai mult decât neștiința”,

Grigore Moisil

Educația Financiară în România

Unul dintre cele mai scăzute niveluri de educație financiară din lume și ultimul din Uniunea Europeană

Inflație

- 49%, Locul 90 din 143 țări
- Conceptul de inflație este mai cunoscut în țările cu experiență recentă de inflație ridicată

Rata Dobânzii

- 37%, Locul 124 din 143
- Cunoștințe minime referitoare la rata dobânzii și implicit referitoare la credite

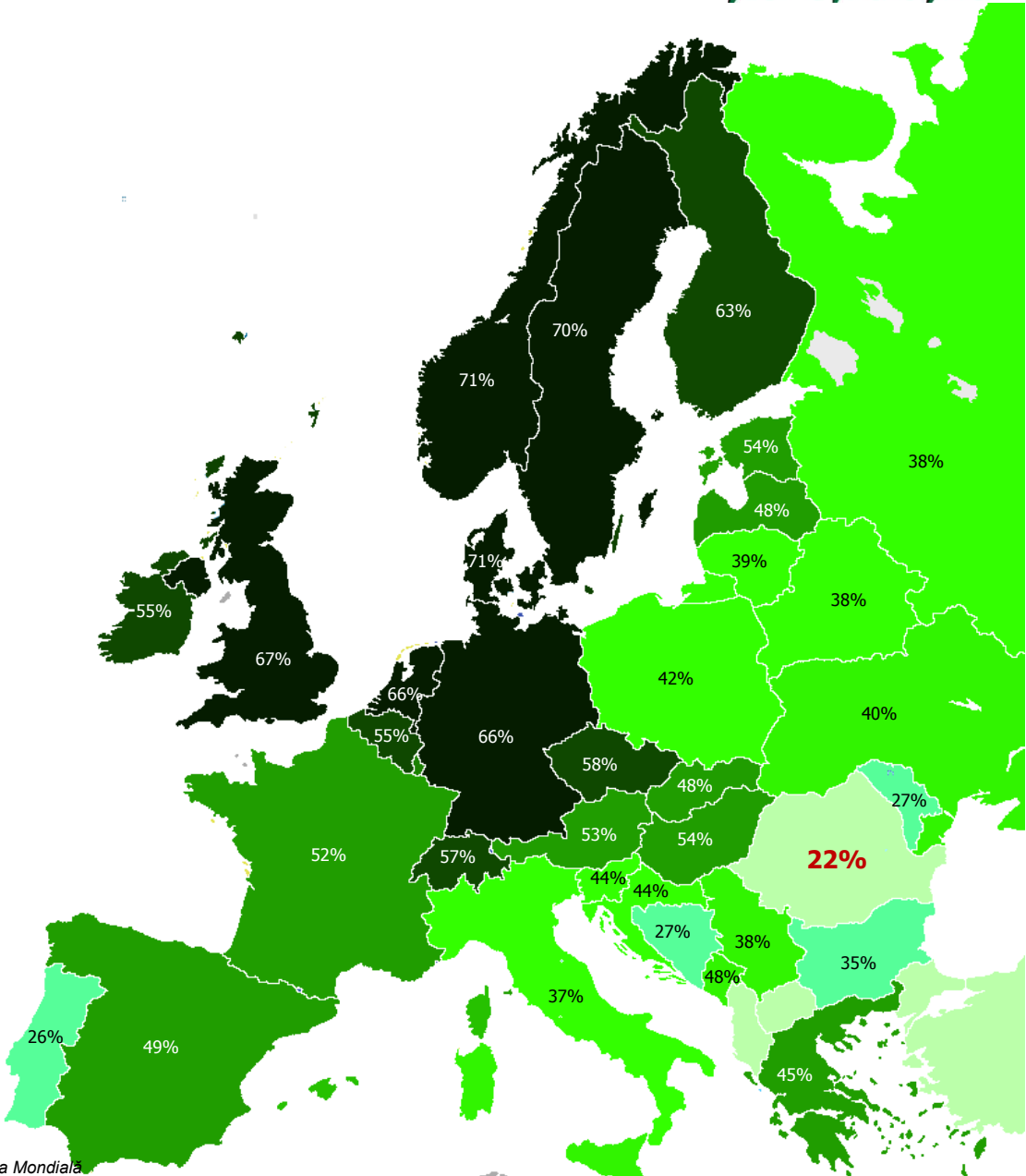
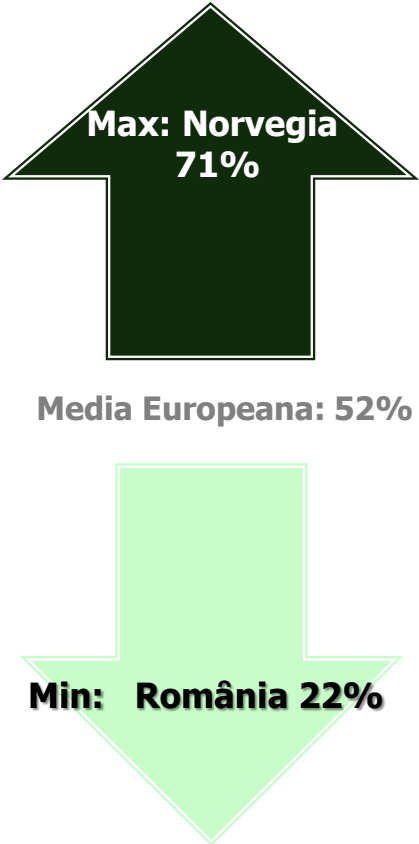
Dobânda compusă:

- 25%, Locul 140 din 143
- Lipsă cunoștințe privind acest concept

Diversificarea riscului:

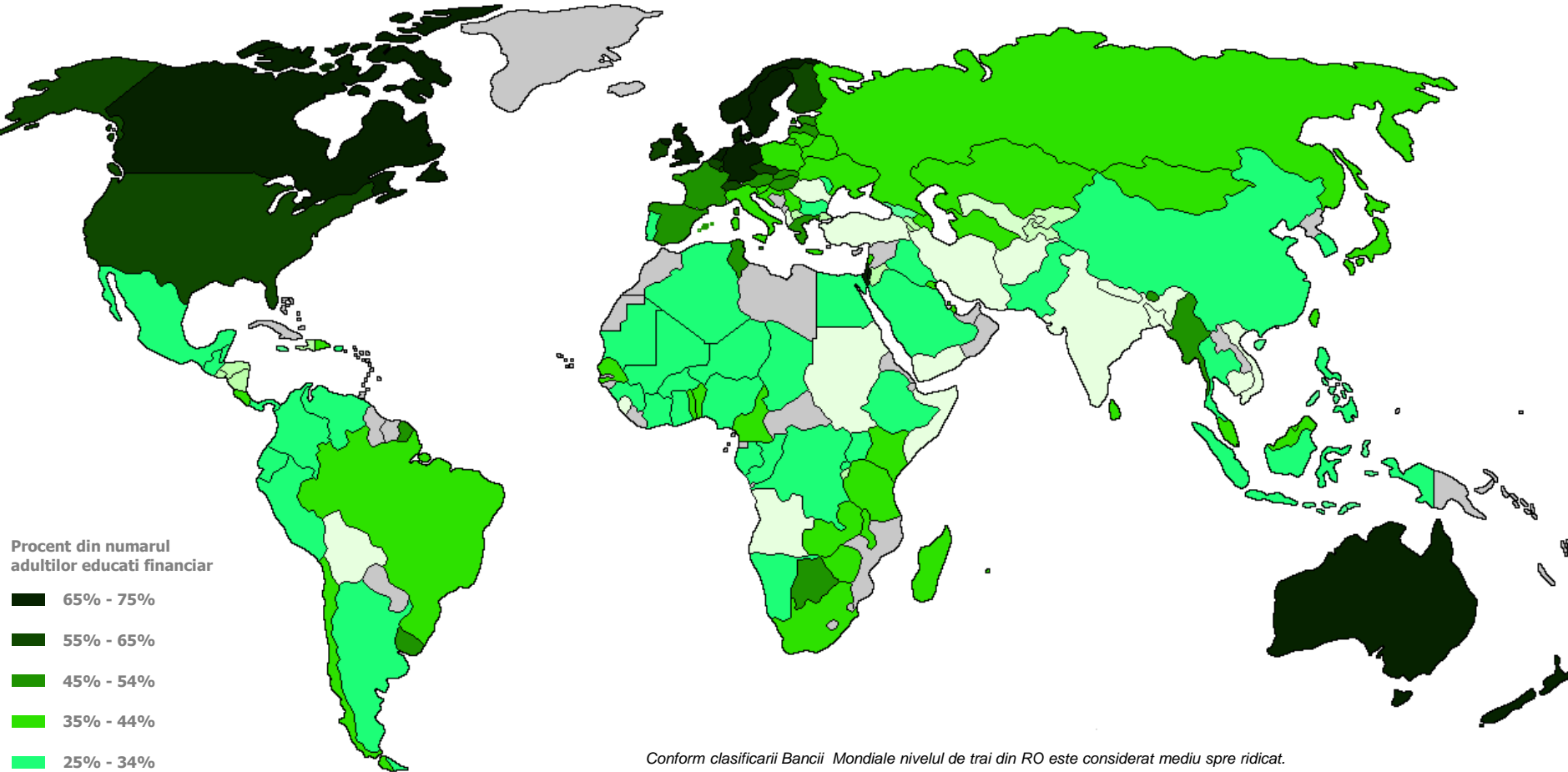
- 22%, Locul 127 din 143
- Cunoștințe reduse privind acest concept

România pe ultimul loc în UE

România pe locul 123 din 143 de tari

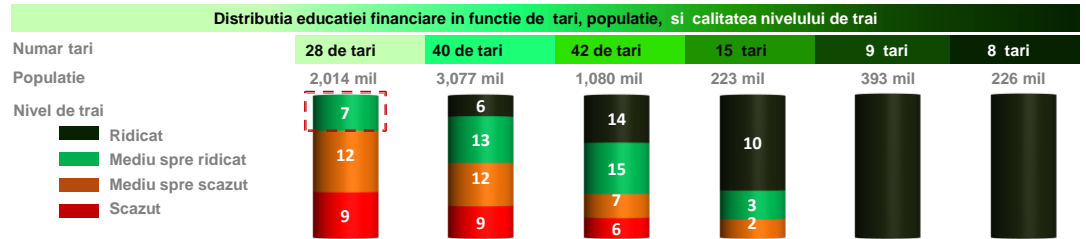
In 122 de tari, 93% din populatia globului, nivelul de educatie financiara este mai ridicat decat in Romania

Procent din numarul adultilor educati financiar

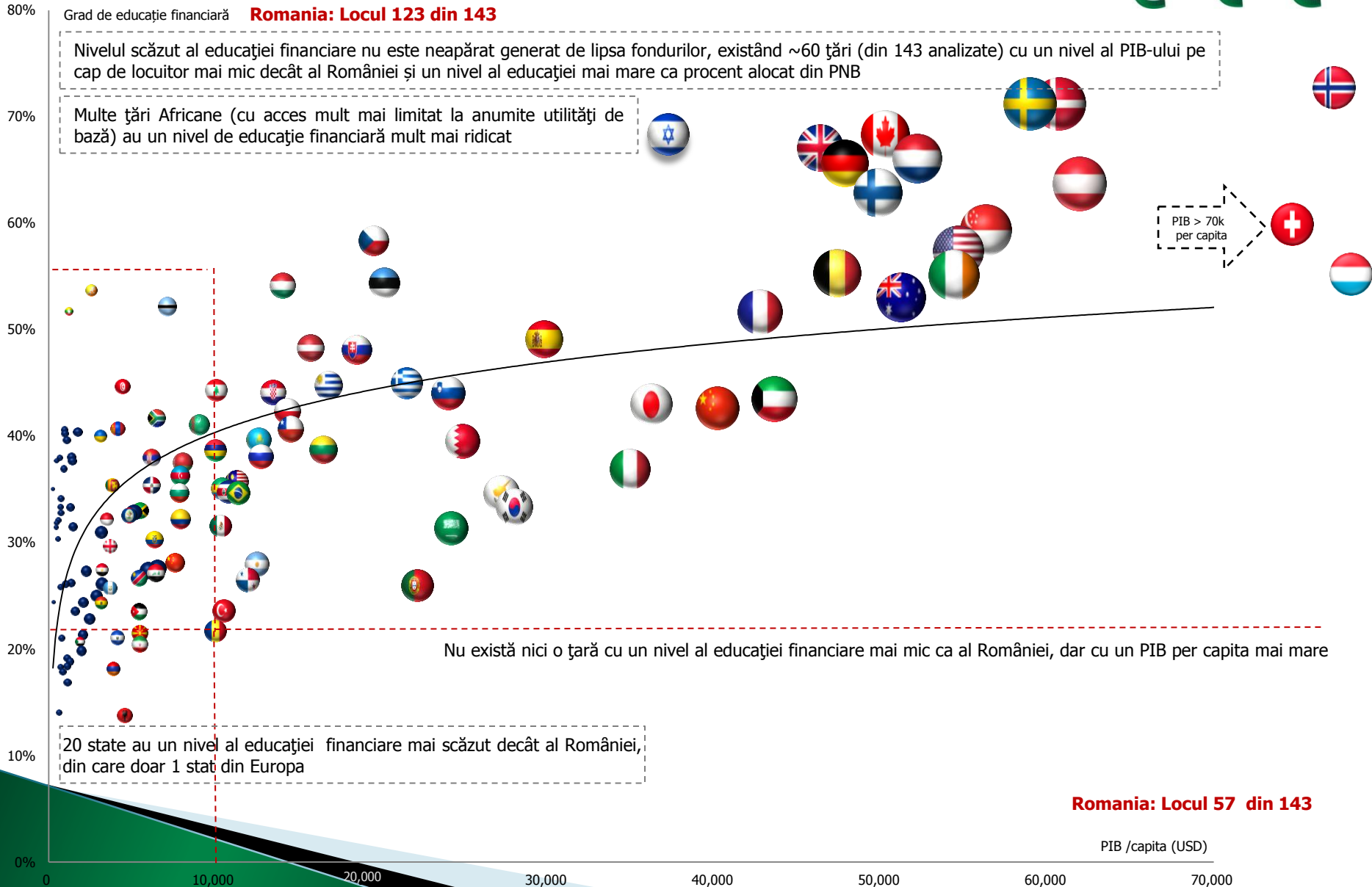
- 65% - 75%
- 55% - 65%
- 45% - 54%
- 35% - 44%
- 25% - 34%
- 0% - 24%
- Nu exista date

Conform clasificarii Bancii Mondiale nivelul de trai din RO este considerat mediu spre ridicat.

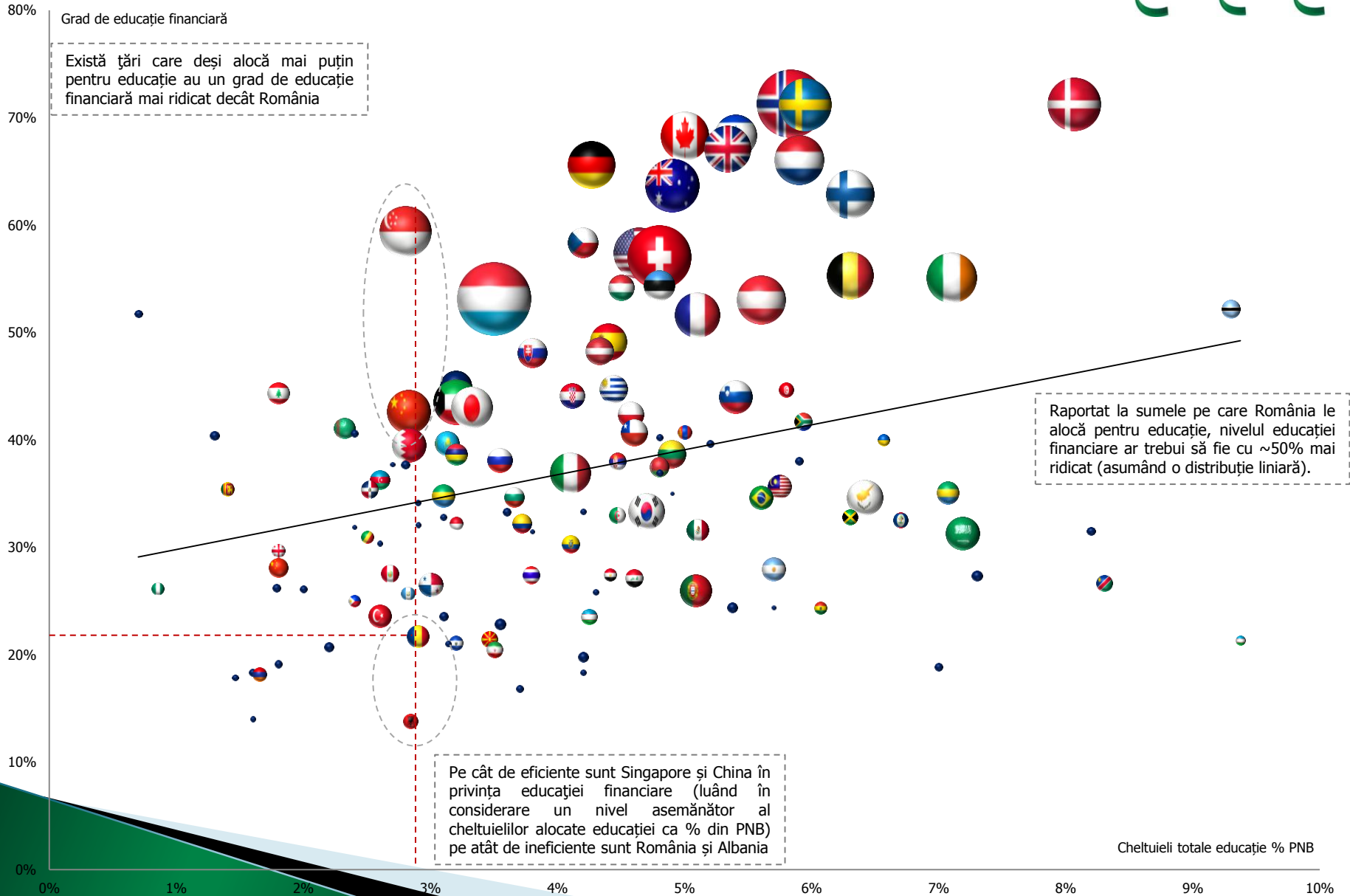
- > Nu exista nici o tara cu un nivel de trai ridicat si un grad de educatie financiara mai mic decat cel din RO.
- > Exista 39 de tari (21% din populatia globala) cu un nivel de trai mai scazut dar cu grad de educatie financiara mai ridicat decat in Romania.
- > Exista doar 4 tari cu un nivel de trai mediu spre ridicat (similar cu cel din Romania) si un grad de educatie financiara sub Romania.

Nivelul de educație financiară și PIB / locuitor

Sursa: McGraw Hill Financial Global FinLit Survey data, <https://www.finlit.mhfi.com>, Banca Mondială. Nota: dimensiunea elementelor din grafic este raportată la PIB per capita

Eficiență scăzută sau alocare subdimensionată a resurselor spre educația financiară

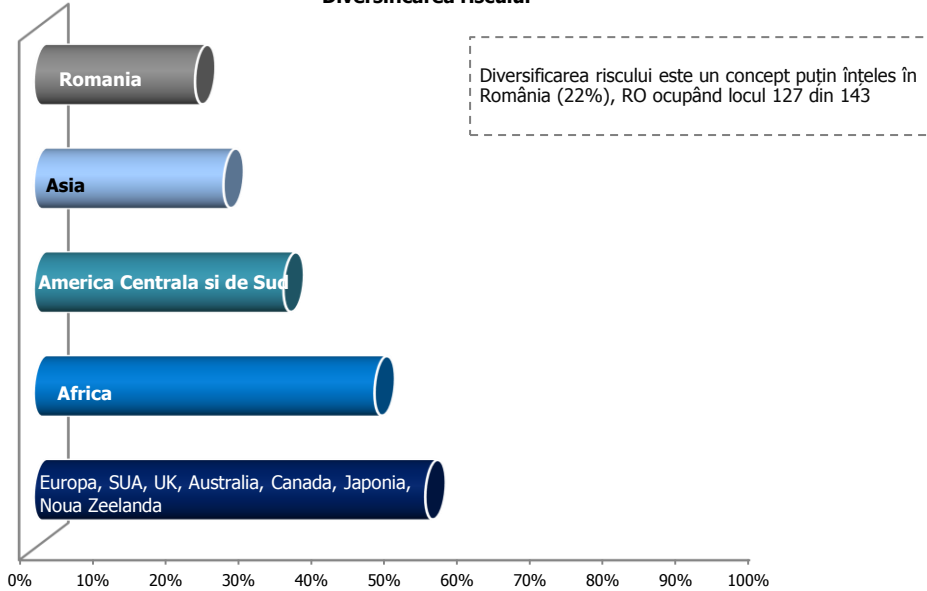

Sursa: McGraw Hill Financial Global FinLit Survey data; <https://www.finlit.mhfi.com>, Banca Mondială. Nota: dimensiunea elementelor din grafic este raportată la PIB per capita

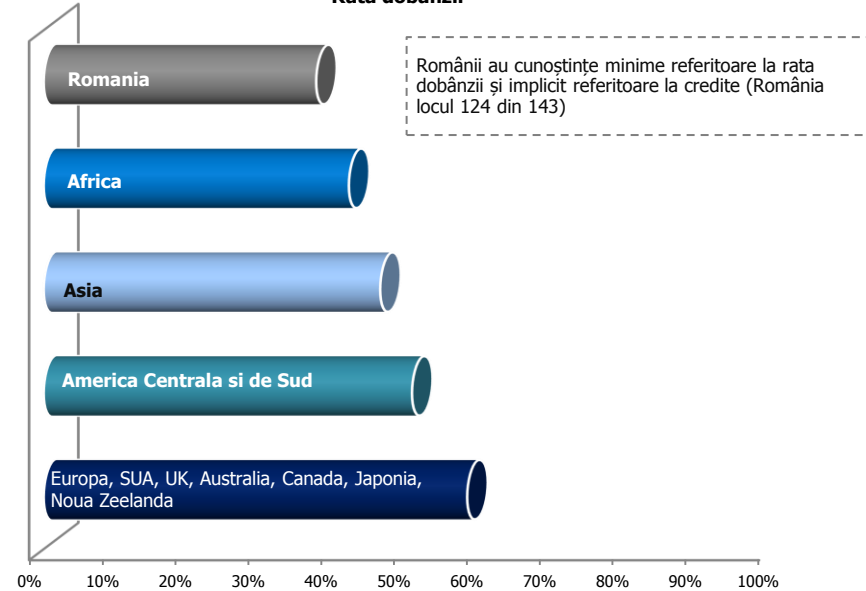
Eficiență scăzută sau alocare subdimensionată a resurselor spre educația financiară

Diversificarea riscului

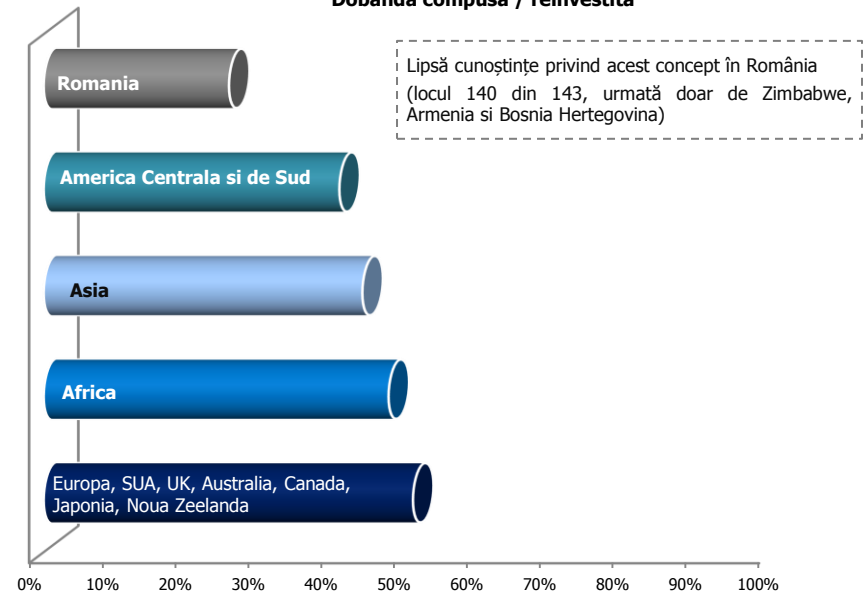
Rata dobanzii

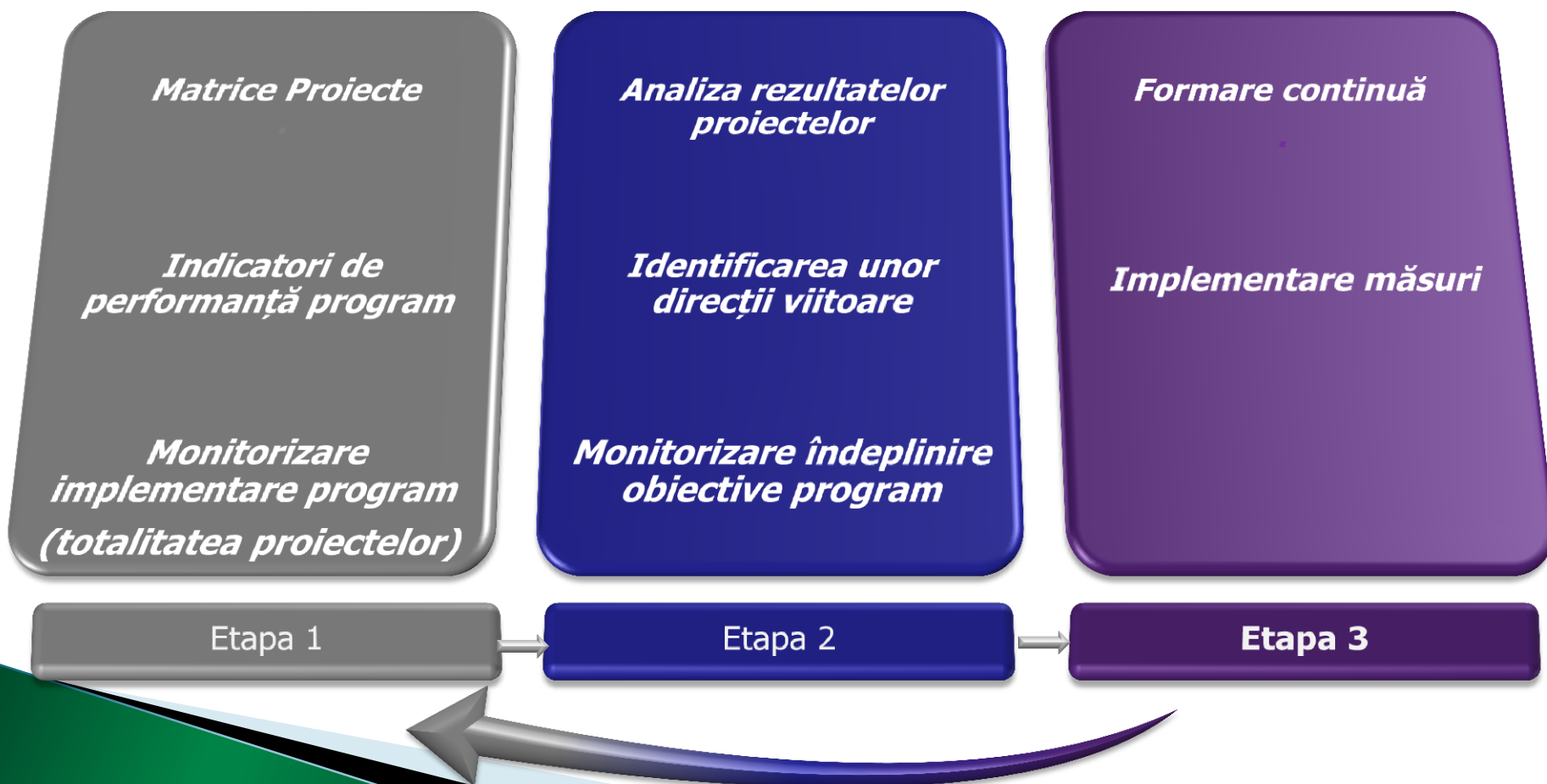
Inflație

Dobanda compusa / reinvestita

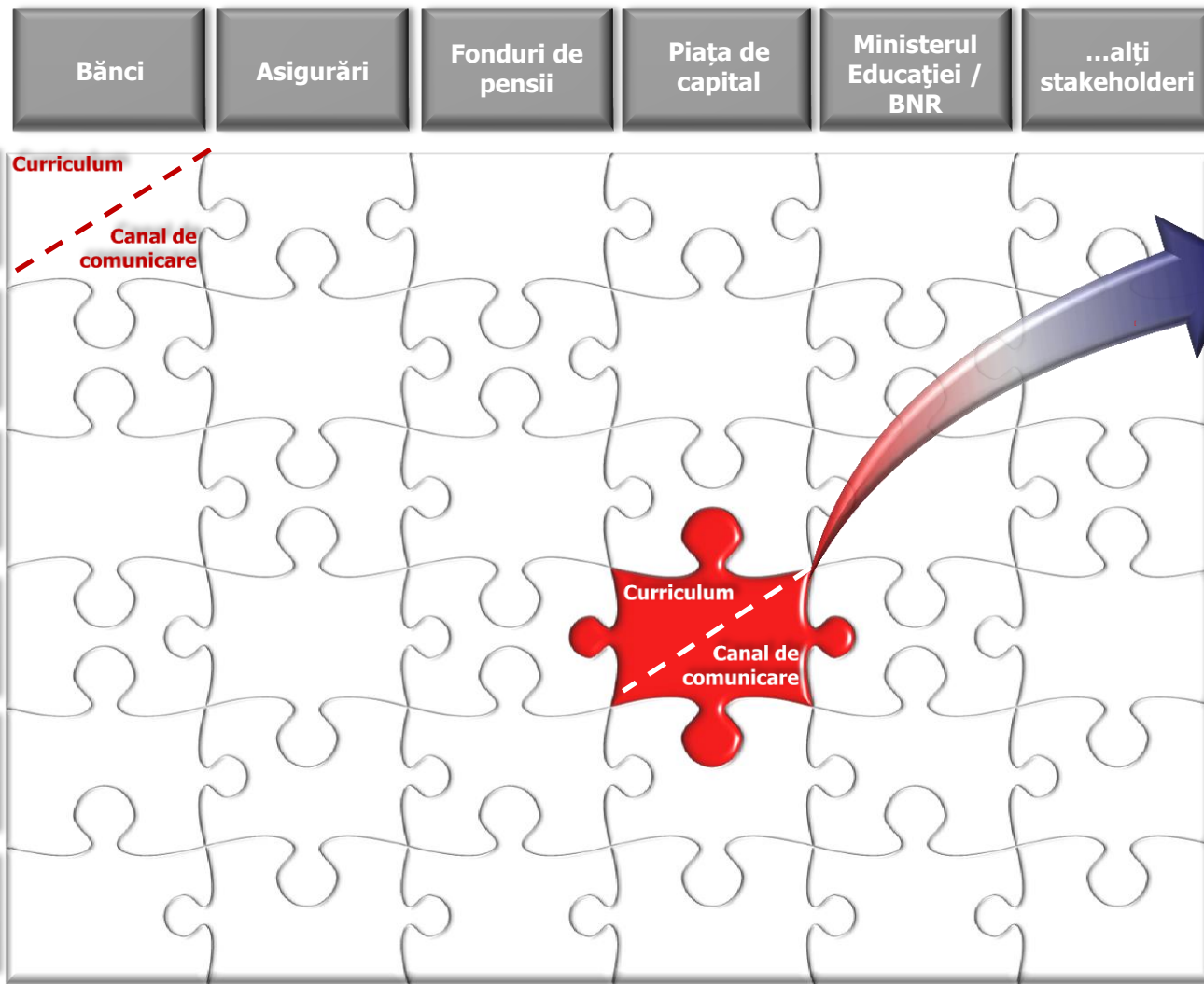
Dezvoltarea Strategiei Naționale de Educație Financiară

Identificarea unor proiecte cu beneficii comune...

Stabilirea priorităților de dezvoltare a educației financiare prin implicarea mai multor stakeholderi

Scop & obiectiv:

- ✓ O înțelegere mai bună a nevoii / necesității actuale (*credite, investiții, asigurări*) dar și satisfacerea necesităților viitoare (*credite, asigurări de viață/sănătate, pensii*)
- ✓ Creșterea penetrării serviciilor financiare

Curriculum:

- ✓ Concepte, definiții, principii: dobândă, dobândă reinvestită, risc, diversificare etc.
- ✓ Explicarea nevoii de a investi
- ✓ Instrumente de investiții

Canale de Comunicare:

- ✓ Online/Offline
- ✓ Cursuri interactive
- ✓ Seminarii, tutoriale online
- ✓ Pagini de socializare

Implementare:

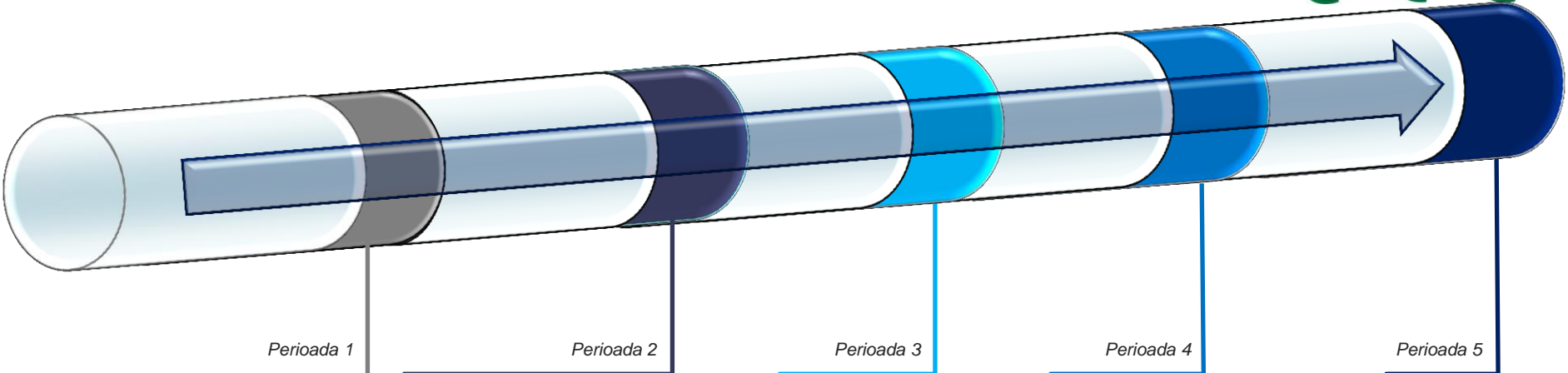
- ✓ Consultanți
- ✓ Întâlniri de lucru
- ✓ Analize și Rapoarte

Monitorizare – dezvoltare:

- ✓ Indicatori de performanță, MIS

Pagina următoare

...și realizarea managementului proiectelor

Obiectiv și scop

Definirea obiectivelor proiectului

- ✓ Clienți
- ✓ Arie de acoperire
- ✓ Stakeholderi

Structura organizatorică

Strategie	Comitet de coordonare
Beneficiar	Proprietar proiect
Finanțare proiect	Sponsor
Responsabil implementare	Manager proiect
	Echipă proiect

Livrabile

Curriculum

Canal de comunicare

Implementare

Manager proiect

Echipă proiect

Beneficiar

Resurse interne / externe
(consultanți, firme de training, canale media)

Monitorizare și dezvoltare

Monitorizare

Analiză

Măsuri de dezvoltare

Indicatori de performanță

Etapa 1 proiect

Etapa 2 proiect

Riscuri, dacă nu îmbunătățim încrederea pe toate cele 3 planuri (comunicare, transparență, educație)

- **Deturnarea relației client – bancă**
- **Deteriorarea accentuată a imaginii industriei bancare prin transferul de imagine negativă**
- **Diminuarea capacității sistemului bancar pentru intermediere financiară cu implicații economice și sociale**
- **Scăderea încrederii deponenților**
- **Creșterea segmentului nereglementat, shadow banking, în contextul liberei circulații a capitalului**

Pentru mai multe informații privind studiul referitor la nivelul global al educației financiare:

McGraw Hill Financial Global FinLit Survey data; <https://www.finlit.mhfi.com/>